gemeente **Roermond**

VOORSTEL AAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE ROERMOND

Onderwerp: Vierde wijziging Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Roermond 2020
Zaaknummer: 99021-2025
Datum: 16 september 2025

Inleiding
Vanwege nieuwe jurisprudentie en beleidsontwikkelingen op landelijk en regionaal niveau, ligt er een wijziging van de Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Roermond 2020 (hierna: verordening) voor. De verordening is aangepast met als doel de kwaliteit van de uitvoering van de Jeugdwet en Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (hierna: Wmo) te verbeteren. Daarnaast wordt ingezet op beter toezicht en het nemen van aanvullende maatregelen om misbruik van zorg te voorkomen.

Deze ontwikkelingen zijn:
- de aanhoudende stijging van de jeugdhulpkosten en daarmee gepaard gaande financiële druk op de gemeenten;
- de invoering van de Hervormingsagenda Jeugd 2023–2028 waarin onder meer afspraken zijn gemaakt over het beperken van de jeugdhulpplicht en het verduidelijken van begrippen als 'eigen kracht' en 'gebruikelijke zorg';
- recente jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep (hierna: CRvB) die gemeenten verplicht hun verordeningen juridisch beter te onderbouwen;
- de noodzaak tot versterkt toezicht en handhaving vanwege zorgen over de kwaliteit en integriteit in de jeugdhulp;
- wijzigingen Persoonsgebonden budget (hierna: PGB): bepalingen die de eisen voor de budgethouder verduidelijken.

Voorstel
Aan uw raad wordt voorgesteld:
1. De vierde wijzigingsverordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Roermond 2020 vast te stellen conform bijgevoegd concept raadsbesluit.

Argumenten

1.1 Actualisatie van de verordening is noodzakelijk ter waarborging van juridische rechtmatigheid, afstemming op actuele jurisprudentie en landelijke regelgeving.
De huidige verordening dateert uit 2020. Sindsdien is er belangrijke jurisprudentie die gevolgen heeft voor de uitvoering van de Jeugdwet en de Wmo. Om juridisch correct te kunnen blijven handelen, is een actualisatie van de verordening noodzakelijk.

De belangrijkste wijzigingen betreffen het verduidelijken en aanscherpen van bepalingen over rechtmatigheid, doelmatigheid, uitvoerbaarheid van de jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning. Daarnaast worden de voorwaarden voor de kwaliteit van hulp vanuit het PGB aangescherpt, evenals maatregelen ter voorkoming van belangenverstrengeling.

De belangrijkste wijzigingen die voorgesteld worden zijn:

Eigen mogelijkheden en gebruikelijke zorg: artikel 12 betreft een nieuwe bepaling dat geen individuele voorziening wordt verstrekt indien uit het onderzoek blijkt dat de jeugdige of diens ouders zelf voldoende mogelijkheden hebben om in de hulpvraag te voorzien. Deze afwijzingsgrond is gebaseerd op rechtspraak van de CRvB[1] en sluit aan bij artikel 2.3 Jeugdwet, waarin de eigen verantwoordelijkheid van ouders centraal staat. Daarnaast bepaalt het nieuwe artikel 12 lid 1, sub a dat geen voorziening wordt verstrekt wanneer de problematiek past bij de normale ontwikkelingsbehoeften van de jeugdige en geen sprake is van een onderliggende stoornis of beperking. Deze bepaling anticipeert op de voorgenomen wetswijziging vanuit de Hervormingsagenda Jeugd 2023–2028, waarin is beoogd de doelgroep van de Jeugdwet te beperken tot jeugdigen met complexe problematiek. Voor een rechtmatige toepassing moet het college – conform artikel 9.2 – gestructureerd toetsen: eerst de inzet van eigen kracht, dan van gebruikelijke hulp en bovengebruikelijke hulp en pas daarna van individuele hulp.[2]

Kwaliteitseisen gemeentelijke toegang en jeugdhulp: artikel 4 is nieuw toegevoegd en hiermee worden kwaliteitseisen gesteld aan de gemeentelijke toegang tot jeugdhulp. Onderzoek moet worden uitgevoerd door of onder verantwoordelijkheid van een geregistreerde professional met passende deskundigheid. Bij complexe hulpvragen gelden aanvullende eisen, zoals het gebruik van gevalideerde instrumenten en inzet van academisch opgeleide professionals. Het artikel bepaalt ook dat jeugdigen worden gehoord: vanaf 12 jaar verplicht, onder de 12 jaar tenzij dit niet mogelijk is of in strijd met het belang van de jeugdige. Besluitvorming mag niet worden overgedragen aan aanbieders en moet voldoen aan geldende richtlijnen van jeugdhulp.

Afstemming met andere voorzieningen: artikel 11 is nieuw toegevoegd. Dit artikel beschrijft op welke wijze het college zorg draagt voor een zorgvuldige afstemming tussen jeugdhulp en aanpalende voorzieningen zoals gezondheidszorg, langdurige zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning en werk en inkomen. Daarbij wordt expliciet aandacht besteed aan de continuïteit van ondersteuning rondom de 18e verjaardag van de jeugdige, met als doel te voorkomen dat jongeren door veranderende wettelijke kaders tussen wal en schip raken.

Niet gecontracteerde aanbod: het huidige artikel 5.2 wordt aangescherpt. Jeugdhulp via niet-gecontracteerde aanbieders wordt niet vergoed, tenzij aan PGB voorwaarden is voldaan én de gemeente geen passend gecontracteerd aanbod heeft. Hiermee wordt ongewenst instroom buiten het gemeentelijk kader voorkomen.

Identificatie: het nieuwe artikel 7 borgt dat het college de identiteit van de jeugdige, diens ouder of wettelijk vertegenwoordiger op grond van de Jeugdwet en respectievelijk de client op grond van de Wmo 2015 vaststelt aan de hand van een identiteitsdocument als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht. Deze verplichting volgt uit de Regeling Jeugdwet Artikel 2.3. en de systematiek van de

[1] ECLI:NL:CRVB:2020:1749.
[2] ECLI:NL:CRVB:2017:1477.

Wmo 2015 op grond van het zorgvuldigheidsbeginsel uit de Algemene wet Bestuursrecht (hierna: Awb). Deze bepaling draagt bij aan een zorgvuldige en rechtmatige besluitvorming over het verlenen van Wmo of jeugdhulp.

Bewezen effectieve interventies: In dit nieuw lid 4 van artikel 9 is bepaald dat het college jeugdhulp uitsluitend toekent als de in te zetten voorziening naar verwachting doeltreffend is. Waar mogelijk wordt gekozen voor een bewezen effectieve interventie. Hiermee wordt invulling gegeven aan het uitgangspunt van verantwoorde hulp op basis van effectiviteit, zoals verankerd in de Jeugdwet en nader uitgewerkt in de Hervormingsagenda 2023-2028.

PGB-regeling: artikel 14, lid 2 bepaalt dat een PGB niet wordt verstrekt bij een aanzienlijke kans op belangenverstrengeling, zoals wanneer de budgetbeheerder niet onafhankelijk, nabij of voldoende gekwalificeerd is.[3]

Toezicht en handhaving: artikel 19, lid 10 is een nieuwe bepaling in de verordening omtrent toezicht en handhaving. Artikel 19, lid 10 bevat nieuwe maatregelen waarmee het college misbruik, oneigenlijk gebruik en niet-gebruik van voorzieningen op grond van de Jeugdwet actief kan voorkomen en bestrijden — onder andere via controles, samenwerking met toezichthoudende instanties en het stellen van eisen aan pgb-aanbieders.

1.2 Algemene Maatregel van Bestuur (hierna: AMvB) reële prijzen Jeugdwet van kracht

De inwerkingtreding van de AMvB reële prijzen Jeugdwet per 1 juli 2024 benadrukt het belang van een juridisch goed verankerd kader voor de bekostiging van jeugdhulp. De gewijzigde verordening bevat daartoe expliciete bepalingen over de verhouding tussen prijs en kwaliteit (artikel 24, lid 6), en sluit daarmee inhoudelijk aan op de eisen die voortvloeien uit de AMvB.

Omdat de AMvB een directe wijziging van de verordening vereist, versterkt de verordening de juridische onderbouwing van het gemeentelijke inkoopbeleid en draagt zij bij aan een rechtmatige uitvoering van deze landelijke norm.

1.3 Aansluiting bij landelijke ontwikkelingen

De gewijzigde verordening sluit aan bij landelijke ontwikkelingen zoals de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario Kind- en Gezinbescherming. Deze beleidskoersen zijn gericht op het structureel verbeteren en financieel houdbaar maken van het jeugdstelsel. Daarnaast wordt aangesloten bij de beweging om jeugdhulp nadrukkelijk te richten op jeugdigen en gezinnen in de meest kwetsbare situaties, zodat ondersteuning beschikbaar blijft waar die het hardst nodig is. De gewijzigde verordening biedt hiervoor ruimte aan:

- het normaliseren van opvoeden én
- het anders organiseren van jeugdhulp (betere samenwerking met gezinnen, ketenpartners en hulpverleners draagt bij aan eenvoud, effectiviteit en maatwerk).

Hervormingsagenda Jeugd

De verordening biedt uitvoering aan de Hervormingsagenda Jeugd door de inzet van specialistische hulp te begrenzen tot situaties waarin lichtere ondersteuning onvoldoende is. Ook wordt de sociale basis versterkt, zodat meer hulp beschikbaar is in de directe leefomgeving van jeugdigen en gezinnen.

[3] ECLI:NL:CRVB:2024:1491

Daarnaast wordt het normaliseren van opvoeden en opgroeien bevorderd: alleen wanneer echt nodig wordt specialistische hulp ingezet. De toegang tot jeugdhulp is in de verordening zorgvuldig en transparant geregeld. Hiermee draagt zij bij aan een uitvoerbaar, doelmatig en financieel houdbaar jeugdstelsel.

Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming

De verordening ondersteunt het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming door gezinsgerichte hulp centraal te stellen, samenhang in de ondersteuning te bevorderen en de route naar passende hulp te vereenvoudigen. Ook is in de verordening ruimte voor het anders organiseren van jeugdhulp, waarbij wordt ingezet op betere samenwerking met gezinnen, ketenpartners en het bredere zorg- en veiligheidsnetwerk. Daarmee sluit de verordening aan bij de beweging naar integrale, rechtvaardige en mensgerichte jeugdhulp.

1.4 Aanpassing van de kwaliteitseisen pgb n.a.v. gerechtelijke uitspraken.

Mede door een recente uitspraak[4] van CRvB, wordt artikel 14 over PGB aangescherpt of toegevoegd. Er worden artikelen toegevoegd over de voorwaarden waaraan de geboden hulp moet voldoen. Bovendien wordt PGB niet verstrekt als er een kans is op belangenverstrengeling. Tot slot worden de verschillende PGB categorieën samengevoegd.

***1.5* De Wmo-raad Roermond, Jongerenraad Roermond en het ouderpanel zijn meegenomen in het proces.**

De gewijzigde verordening is op 2 september in de Wmo-raad besproken. De Wmo-raad heeft positief geadviseerd over de voorgestelde wijzigingen. Conform het reglement brengt de Jongerenraad Roermond geen formeel advies uit. De raad is op 9 september, middels een interactieve sessie met stellingen, geïnformeerd over de voorgestelde wijzigingen en zij hebben hiervan kennis genomen.

Het ouderpanel is op 2 september geïnformeerd en meegenomen in de gewijzigde verordening.

1.6 Uniforme uitvoering en regionale afstemming

Met het oog op een uniforme uitvoering door het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), dat de toegangstaken op het gebied van jeugdhulp uitvoert voor de zeven gemeenten in Midden-Limburg, zijn de voorgestelde wijzigingen regionaal afgestemd. De betrokken gemeenten hebben hierover gezamenlijk overleg gevoerd, waarbij is besloten om de wijzigingen gelijkluidend voor te stellen. Dit draagt bij aan eenduidigheid in de uitvoering.

Kanttekeningen en risico's

1.1 Interpretatie en uitvoerbaarheid: noodzaak tot afstemming in de uitvoering.

Begrippen zoals *eigen kracht* en *gebruikelijke hulp* blijven afhankelijk van individuele casussen en professionele inschattingen. Dit kan leiden tot interpretatieverschillen in de praktijk, zowel tussen de uitvoering en beleid als richting de inwoners. Om deze interpretatieverschillen in de praktijk te beperken, wordt het kader (*Normale ontwikkeling en opvoedingsuitdagingen per leeftijdsgroep)* van het Nederlands Jeugdinstituut (NJi) gebruikt. Dit kader biedt een duidelijke beschrijving van *eigen kracht* en de uitdagingen in opvoeden en opgroeien, wat bijdraagt aan een gedeeld begrippenkader

[4] ECLI:NL:CRVB:2024:2376

tussen beleid en uitvoering en onze inwoners. Daarmee wordt recht gedaan aan rechtsgelijkheid en transparantie in de toekenning van jeugdhulp.

Historisch overzicht

- Raadsbesluit d.d. 19-12-2019: Vaststellen verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Roermond 2020 (zaaknummer 76567-2019);
- Raadsbesluit d.d. 16-12-2021: Wijziging Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Roermond 2020 (zaaknummer 102622-2021);
- Raadsbesluit d.d. 09-02-2023: Tweede wijziging Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Roermond 2020 (zaaknummer 168035-2022);
- Raadsbesluit d.d. 28-03-2024 Derde wijziging Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Roermond 2020 (zaaknummer 6113-2024).

Financiële gevolgen

Dit voorstel heeft geen directe financiële gevolgen.
In de gewijzigde verordening is nauwkeurig uitgewerkt wanneer ouders of het sociale netwerk zelf verantwoordelijk zijn. Dit voorkomt dat jeugdhulp onterecht wordt ingezet als 'vangnet', en sluit aan bij het landelijke streven om hulp te reserveren voor gezinnen in kwetsbare situaties. Deze beperking aan de toegang heeft mogelijk kostenbeheersing tot gevolg. De veranderingen in de PGB bepalingen hebben ook geen financiële consequenties, omdat de tarieven van de categorieën die samengevoegd worden al gelijk waren.

Communicatie en participatie

De gewijzigde verordening is op 2 september in de Wmo-raad besproken. De Wmo-raad heeft positief geadviseerd over de voorgestelde wijzigingen.
Conform het reglement brengt de Jongerenraad Roermond geen formeel advies uit. De raad is op 9 september, middels een interactieve sessie met stellingen, geïnformeerd over de voorgestelde wijzigingen en zij hebben hiervan kennis genomen.
Het ouderpanel is op 2 september geïnformeerd en meegenomen in de gewijzigde verordening.

Uitvoering en evaluatie

Nadat u de wijzigingsverordening heeft vastgesteld treedt deze inwerking op 1 januari 2026. De wijzigingen worden gepubliceerd via het elektronisch gemeenteblad en integraal opgenomen in de verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp.

Nadat u de wijzigingsverordening heeft vastgesteld, stelt het college nadere regels vast.
Bij het aanpassen van de nadere regels wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de uitvoerbaarheid en de concrete gevolgen voor werkprocessen, zodat de wijzigingen in de verordening goed en praktisch kunnen worden doorvertaald naar de uitvoering.

Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris, de burgemeester,

J. van Putten Y.F.W. Hoogtanders

Bijlagen

Bijlage 1- Raadsbesluit vierde wijzigingsverordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Roermond 2020.

Bijlage 2- Overzicht van wijzigingen verordening (was-/ wordt- overzicht)